

Sobre com parlem

JORDI DALMAU

Els indis d'Amèrica del Nord apreciaven molt el silenci, entre altres raons, perquè creien que les paraules els podien trair. Algú amb mala fe podia tergiversar-ne el sentit o malentendre-les. És per això, doncs, que mesuraven molt allò que deien. La vida que menem demostra que no anaven pas equivocats, ja que tots ens hem trobat en situacions en les que un comentari a deshora o uns molt poc escaients, ens han deixat en evidència o ens han posat en un compromís no gens desitjat. I és que dominar el llenguatge no és bufar i fer ampolles. Ja sigui perquè el pensament ens va més de pressa que la parla, perquè no trobem les paraules que expressarien ben bé allò que volem dir, o perquè ens posem nerviosos i quedem bloquejats, el cas és que massa sovint ens comuniquem amb poca claredat i encara menys correcció. Cal, malgrat aquesta dificultat que alguns tenim, vetllar per la qualitat de la nostra expressió, sense atabalar-nos, però mirant de fer-ho cada dia millor. I millor no vol pas dir més recargolat, florit i rebuscat, sinó més clar i català. Precisament, fa poc se'm va acudir el *Decàleg del bon orador*, això és, la llista de criteris que tinc en compte a l'hora de valorar l'expressió oral de les persones que parlen en

públic: professors, polítics, conferencians... Penso que aquestes observacions són vàlides per a qualsevol llengua, i en el meu cas, l'idioma de referència és, òbviament, el català.

1- La repetició d'expressions a la fi de cada frase que pretenen mantenir l'atenció dels oients, com ara "no?", "eh?", "val?" o "vale?" (aquestes dues, per altre costat, incorrectes) sovint distreu més que no pas fixa l'interès.

2- És bo que el nostre discurs sigui ordenat, si no, és fàcil crear confusió.

3- Si ens expressem en català, ho fem en català, no en *catanyol* (ba-

rreja de català i espanyol). Cal, doncs, mirar de no dir barbarismes, procurar sonoritzar i ensordir les esses correctament, pronunciar les ges com Déu mana...

4- Lligat amb el criteri anterior, si tots els que escolten la xerrada entenen la llengua en la que l'estan fent (català, posem per cas) no trobo oportú que es respongui en castellà, per exemple, les preguntes o intervencions fetes en aquesta llengua. Per què canviem? Cal ser respectuós amb tothom, d'acord, però una cosa no treu l'altra.

5- S'ha de vigilar la velocitat de la parla. Massa de presa, neguiteja i massa a poc a poc, adorm.

6- Les conferències sovint són molt serioses. Valoro positivament que s'exploti anècdotes o que el conferenciant tingui cert sentit de l'humor. No per això la xerrada perdrà rigor o validesa.

7- La gesticulació ha de ser moderada. Moure's de costat a costat o remenar amb el bolígraf sense parar, distreu, neguiteja i incomoda.

8- Massa sovint, els conferencians se'n van per les branques o fugen d'estudi quan els fan preguntes. Cal respondre allò que se'ns demana i, si no se sap, reconèixer-ho. Sembla que algú que parla des del darrere d'una taula ho ha de saber tot, i això és fals. Cal reivindicar el dret que tots tenim a no saber, per més conferenciant que se sigui.

9- Es pot ser gràfic sense ser irreverent ni malparlat.

10- Hem de tenir sempre present el nivell de llenguatge que utilitzem. Cal que qui ens escolta ens entengui.

Potser hi trobareu a faltar criteris que creieu importants, o potser us en sobra algun. Cadascú s'ho sap. Parlar segons aquest model, però, no és gens fàcil i trobo d'allò més enriquidor intentar-ho. Si més no, parar-se a pensar-hi.

Sembla que algú que parla darrera
d'una taula ho ha de saber tot, i això
és fals. Cal reivindicar el dret que tots
tenim a no saber, per més
conferenciant que se sigui